

5. Prekročiť hranice (pre mladých)

Prekročiť hranice, podujat' sa na veci „nemožné“

Obdobie, ktoré sme v rámci nášho pohľadu na dejiny saleziánov povolání prežívat' (roky 1948-52) nám prináša zamyslenie nad prekonávaním hraníc. Bolo tam mnoho útekov, bol tam Titus, ktorý ilegálne prechádzal cez hranice. Ale je to aj myšlienka na saleziánov, ktorí sa ocitli v novej situácii – domy boli zrušené a oni si museli nájsť spôsob, ako prežívat' saleziánske povolanie mimo regulárnej komunity. Oni prekračovali hranice, hľadali nové možnosti, išli do neznáma. Pozrime sa teraz spoločne na to, čo človeka vedie prekračovať hranice svojho sveta, a potom sa zamyslíme nad rôznymi hranicami nášho života.

Keď ťa srdce vedie prekročiť hranicu

Boli časy, keď čítanie kníh vedelo v ľuďoch zapáliť veľké túžby a odhodlania. Z dejín si môžeme pripomenúť jeden milý príbeh zo Španielska zo XVI. storočia. Tu v šľachtickej rodine, dnešným výrazom by sme povedali v rodine „strednej triedy“ (neboli to boháči, ale ani nepatrili medzi chudobných a biednych) vyrastalo dievčatko menom Terézia. Jej mama veľmi rada čítala a knižnicu mali plnú rytierskych románov, ale aj životopisov svätých a rozpráv o mučeníkoch. Rodina mala živú kresťanskú vieru a malá Terézia čítala knihy svojim mladším súrodencom. Keď raz menšiemu bratovi čítala príbehy o františkánskych mučeníkoch, ktorí zomreli pri ohlasovaní viery v severnej Afrike medzi vyznávačmi Islamu, obaja sa vo svojej detskej viere nadchli a rozhodli sa, že aj oni pôjdu ohlasovať evanjelium Maurom do severnej Afriky, stanú sa mučeníkmi a pôjdu rovno do neba. Preto si aj pobalili veci a vydali sa na cestu k moru, aby sa loďou mohli preplaviť do krajiny Maurov. Keď ich však na ceste za mestom stretol strýko, misijná výprava za mučeníckou korunou sa rýchlo skončila. Oni sa však nevzdali ideálu a keď sa nedalo ísť smerom k mučeníctvu, rozhodli sa urobiť to, čo mohli v rámci domu: postavili si v záhrade pustomňu a tam chceli žiť v samote a modlitbe.

Tento roztomilý detský príbeh zo života sv. Terézie Avilskej nám pripomína, ako sa v živote detí i mladých môžu objaviť veľké ciele a horizonty, ktoré nás nadchnú a pre ktoré sa môžeme rozhodnúť. Na ceste k nim samozrejme treba prekonať rôzne hranice a prekážky, treba preukázať vynaliezavosť a odvahu.

Keď dostaneš úlohu prekročiť hranicu

Jedna vec je ísť za tým, čo nás nadchne a druhá vec je, keď nás niekto, alebo ako sa hovorí – keď nás život pošle za hranice nášho sveta. Zrazu si poslaný do sveta, ktorý je za hranicami toho, čo poznáš a vlastníš, kde sa cítiš doma a si si istý. Je to nová krajina, ktorú si máš podmaniť. Nie vždy máme k takýmto skúsenostiam rovnakú ochotu, ako keď nás niečo pritiahne a osloví.

13. kapitola knihy Numeri nám hovorí, že vyvolený ľud je už v tesnej blízkosti zaslúbenej zeme, keď Mojžiš vyberá vyzvedačov, aby ju preskúmali. Robí to na Boží príkaz. Z každého kmeňa vyberie niekoho, aj niekoho z kniežacieho či náčelnického rodu. Každý kmeň má na tejto vyzvedačskej misii svojho reprezentanta. (Num 13,1-16)

Títo vyzvedači, až na dvoch, zradili svoju misiu, a to zvláštnym spôsobom. Takmer všetko urobili dobre, poslúchli Mojžišove príkazy, všetko preskúmali tak ako mali, vrátili sa a priniesli aj nádherné dôkazy o bohatosti a plodnosti tejto krajiny. Ich zrada však spočívala v tom, že sa zľakli ťažkostí s jej dobývaním. V tom všetkom, čo skúsili a zažili, zrazu videli len obrovské problémy (je to krajina Enakových synov, obrov), ktoré sú schopné zožrať človeka (požierajú svojich obyvateľov). A začali šíriť demoralizáciu v národe, všetkých začali odrádzať od uskutočnenia Božích zámerov hovoriac: Na toto nemáme (veď sme ako kobyľky oproti nim).

Toto falošné svedectvo vzniká z toho, že u nich úplne absentuje zmienka o Bohu a jeho plánoch, celkom zabúdajú na to, že Boh ich vedie do tejto krajiny. Jedine Kaleb a Jozue sa postavili proti a dôrazne hovoria: *Ak nám Pán chce dať túto krajinu, tak nám ju dá. Nebojte sa toho ľudu, s nami je Pán, nebojte sa. Ale ak sa budeme zdráhať, zhrešíme proti Bohu.* (porov. Num 14,8-9)

Myslím, že každý mladý kresťan, ktorí chodí na duchovné obnovy, sa tak trochu môže stotožniť s úlohou týchto vyzvedačov. Boh nás, v čase pekných výletov, duchovných obnov alebo duchovných cvičení, vie nadchnúť, obohatiť nás krásnym ovocím. Keď sa však potom treba odhodlať túto zem úplne obsadiť, začneme váhať. Áno, nebudeme si klamať: zrazu pochopíme, že ide o náročný boj, že to pôjde do krvi. Tí nepriatelia sú mohutní: internet, voľný čas, voľný byt, krásne objatia, ktoré ľahko skončia aj v posteli. Nestačí len preskúmať zaslúbenú zem, treba ju dobyť. Boh chce, aby si vyhnal zo svojho sveta tých obrov, aby si vytvoril svet, kde sa bude slúžiť Bohu, jedine Bohu. Istý hlas ti môže navrávať: veď to bude nuda. Skús porozmýšľať, či sa spolu s Kalebom a Jozuem nadchneš pre dobytie zeme, ktorú ti chce Boh dať. Vyvoľ si: žiť a umierať v Božej krajine alebo žiť a umierať na púšti.

Skúmaj svoje hranice – hranice skupiny, hranice krásy

Tvoj život je ako krajina, ktorá susedí s viacerými krajinami. Urob si obchôdzku svojej vnútornej krajiny a skús zbadieť, s kým hraničíš a čo by znamenalo prekročiť tú či onú hranicu. Sú hranice, za ktorými ťa niečo provokačné láka, sú hranice, ktoré ti iní dávajú, aby si ich prekročil, ale

pozor, sú aj hranice, kde ťa to vôbec neláka, niečo, čo si ešte neskúsil a čoho sa bojíš. Sú hranice, ktoré sme povolaní rešpektovať, sú hranice, ktoré nútene prekračujeme a veru nevieme o nich povedať veľa pekných slov a sú hranice, ktoré nás Boh volá prekročiť. A či nie sú krajiny a oblasti, ktorých sa bojíš a nechceš ich ovládnuť, lebo si uveril falošným zvestiam?

Pápež František ponúka jednu oblasť, kde ťa prosí o prekonanie hranice. Píše:

*Mladí môžu byť niekedy vystavení riziku, že sa uzavrujú do malých skupiniek a vyhnu sa tak výzvam a problémom, ktoré na nich kladie život v spoločnosti a v širšom svete. Cítia, že žijú bratskú lásku, ale **ich spoločenstvo sa možno stalo len predĺžením ich ja.** (...) Navrhujem mladým, aby prekročili hranice priateľských skupín a budovali sociálne priateľstvo a hľadali spoločné dobro. Sociálne nepriateľstvo je deštruktívne. A rodina sa ničí pre nepriateľstvo. Krajina sa ničí pre nepriateľstvo. Svet sa ničí pre nepriateľstvo. A najväčším nepriateľstvom je vojna. Dnes vidíme, že svet sa ničí vojnou. Pretože nie sú schopní sadnúť si a porozprávať sa. (...) Preto hľadajte cesty a budujte sociálne priateľstvo. Nie je to ľahké, treba sa vždy niečoho zrieknuť, treba vyjednávať, ale ak to budeme robiť s myšlienkou na dobro všetkých, urobíme úžasnú vec, a síce dáme bokom rozdiely a budeme bojovať za spoločný cieľ.* (ChV 168 – 169)

Veľakrát sa stane, že v dnešnom svete ťa priťahuje viac to, čo je pekné, ako to, čo je pravdivé. Nie raz som zažil, že niektorí mladí, keď počuli to, čo je pravdivé, tak reagovali: Ale veď nás pochopte, sme ešte mladí, nemôžeme všetko brať tak vážne. Lebo to, čo je krásne a príjemné sa ľahšie považuje za pravdivé. Pravda vie byť aj páliaca a náročná. A to, pri všetkej kráse a добрôte dnešných mladých ľudí, sa dnes nenesie.

Pápež František opäť ponúka provokačný text:

Drahí mladí, nedovoľte, aby používali vašu mladosť na napomáhanie povrchnému životu, ktorý si zamieňa krásu s výzorom. Naopak, dokážte odhaliť, že jestvuje krása robotníka, ktorý sa vracia domov špinavý a neupravený, ale s radosťou, že zarobil na chlieb pre svoje deti. Existuje zvláštna krása v rodinnom spoločenstve, zhromaždenom okolo stola, ktoré sa štedro delí o chlieb, aj keď to, čo je na stole, je veľmi skromné. Je krásna neučesaná a trocha zostarnutá manželka, ktorá sa nad svoje sily a napriek svojmu upadajúcemu zdraviu vytrvalo stará o chorého manžela. Aj keď je už veľmi vzdialený čas dvorenia, je krásna vernosť dvojíc, ktoré sa milujú aj v jeseni života, ako aj starších ľudí, ktorí sa prechádzajú, držiac sa za ruky. Jestvuje krása, ktorá presahuje zjav alebo módnú estetiku u mužov a žien, ktorí s láskou prežívajú svoje osobné povolanie v nezištnej službe komunite, vlasti, vo veľkodušnej práci zameranej na šťastie rodiny, v tvrdej, anonymnej a nezištnej práci na obnovení sociálnej harmónie. Objaviť, ukázať a zdôrazniť túto krásu, ktorá pripomína krásu Krista na kríži, znamená položiť základy pravej sociálnej solidarity a kultúry stretnutia. (ChV 183)

- Aké hranice by si chcel prekročiť – za čím túži tvoje srdce?
- Ktoré hranice si už prekročil a nie si s tým veľmi spokojný?
- Ktoré hranice musíš prekračovať, lebo iní, lebo život to žiada? Vieš v nich nájsť aj niečo dobré? Ako o nich hovoríš?
- Aké sú hranice tvojich priateľstiev? Nie sú len predĺžením tvojho egoizmu?

- Vieš prejsť za hranicu povrchnej krásy?
- Vieš sa nechať vyprovokovať a prijať ponuku prekročiť hranicu a ísť do neznámej krajiny? Napr. na misijnú skúsenosť, na kvalitné rozlišovanie povolania, či ťa Boh nevolá tam, kde tvoje srdce veľmi rýchlo povie – tam určite nie, lebo mne sa páči toto?
- Vieš hovoriť – svedčiť o zasľúbenej zemi – o kresťanskom živote, o živote s Bohom? Alebo o tom podávaš falošné správy?